सबसे 'तेज' ग्लोबल महातेज...!
Postal Regd. No. JAL/443/2025-2027

ग्लोबल महातेज

https://epaper.globalmahatej.com/
RNI. NO. MAHBIL /25/A0192

वर्ष १ ले | अंक : २१७ | बुधवार, दि. २९ एप्रिल २०२६ | पाने : ४ | अमळनेर | किंमत : ३ रुपये | Email - globalmahatej@gmail.com

आजचे अभीष्टचिंतन

श्री. संजीव बिऱ्हाडे
सेवेकरी

गर्व से कहो स्वदेशी है हम...! स्वदेशी ही खरिदेंगे हम...!!

स्वातंत्र्यपूर्व संग्रामातील स्वदेशीची हाक आता पुन्हा देवू या. नवरात्रोत्सवात आपण आदिमाया आदिशक्तीचा जागर करतो त्याप्रमाणेच स्वदेशीचाही जागर करूया..! सच्च्या भारतीयांवर जेव्हा-जेव्हा परकीय आक्रमण होते तेंव्हा-तेंव्हा ते प्रचंड त्वेषाने पेटून उठतात...!! आता तीच वेळ येऊन ठेपली आहे...!!!

जय भारत...!

जय स्वदेशी...!!

जेष्ठांना प्रवास मोफत पण २ रुपये अधिभार

लाडकी बहिणीला देखील २ रुपये स्वच्छता अधिभार

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाने एसटी बस आणि बसस्थानकांचा परिसर स्वच्छ ठेवण्याच्या उद्देशाने राज्यभरातील सर्व एसटी तिकिटांवर प्रति प्रवासी २ रुपये स्वच्छता अधिभार लागू करण्याचा निर्णय घेतला आहे. या निर्णयाची अंमलबजावणी १५ एप्रिल २०२६ पासून सुरू झाली आहे.एसटी महामंडळाच्या बस, बसस्थानके आणि कार्यालयांची दैनंदिन स्वच्छता करण्यासाठी अतिरिक्त निधी उभा करणे.हा अधिभार गोळा केल्यानंतर लवकरच सर्व बसस्थानकांवरील प्रसाधनगृहे प्रवाशांसाठी पूर्णपणे मोफत केली जाणार आहेत.राज्यात दररोज सरासरी ५५ लाख प्रवासी एसटीने प्रवास करतात. या अधिभारामुळे महामंडळाच्या तिजोरीत दररोज सुमारे १ कोटी १० लाख रुपयांची अतिरिक्त भर पडणार आहे.अमृत ज्येष्ठ नागरिक योजनेअंतर्गत ७५ वर्षांवरील ज्येष्ठ नागरिकांना १०० टक्के मोफत प्रवासाची सवलत आहे. मात्र, या नवीन अधिभारामुळे त्यांनाही २ रुपये देणे सक्तीचे झाले आहे. यामुळे अनेक ठिकाणी ज्येष्ठ नागरिक आणि वाहक यांच्यात वादावादी होत आहे.बसमधील तिकीट मशीनमध्ये तांत्रिक बदल अद्याप पूर्णपणे न झाल्याने किंवा सुट्ट्या पैशांच्या उपलब्धतेअभावी वाहकांना तिकीट फाडताना अडचणी येत आहेत.अधिभार लागू होऊनही अनेक ठिकाणी बस आणि बसस्थानके अस्वच्छच असल्याचे प्रवाशांचे म्हणणे आहे. आम्ही पैसे भरतोय, मग सुविधा कुठे? असा सवाल प्रवाशांकडून उपस्थित केला जात आहे.अनेक ठिकाणी ई-टिकिट मशीनमध्ये तांत्रिक बिघाड किंवा सर्व्हर डाऊनच्या समस्यांमुळे डिजिटल पेमेंट करण्यातही प्रवाशांना अडचणी येत आहेत.एसटी महामंडळ प्रशासनाने स्पष्ट केले आहे की, हा अधिभार शासन निर्णयानुसार लागू करण्यात आला आहे. सुरुवातीच्या तांत्रिक आणि व्यावहारिक अडचणी दूर करण्याचे प्रयत्न सुरू असून, लवकरच एजन्सीमार्फत स्वच्छतेचे काम अधिक प्रभावीपणे केले जाईल, असा विश्वास प्रशासनाने व्यक्त केला आहे.थोडक्यात, हा निर्णय महामंडळाच्या महसुलासाठी महत्त्वाचा असला, तरी सध्या तो प्रवाशांसाठी, विशेषतः ज्येष्ठ नागरिकांसाठी मनस्तापाचे कारण ठरत आहे.

लाडक्या बहिणींचीही सुटका नाही

महिला सवलत योजनेअंतर्गत प्रवास करणाऱ्या लाडक्या बहिणी योजनेतील प्रवाशांनाही हा स्वच्छता अधिभार भरावा लागत असल्याने नाराजी व्यक्त होत आहे. स्वच्छता अधिभार हा शासन निर्णयानुसार लागू केला आहे.

१ मे पासून परिवहन मंडळात मोठा बदल

विमानातील सुविधा आता एस.टी.मध्ये मिळणार...!

परिवहन विभागाची योजना मंत्री सरनाईकांकडून जाहीर

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : लालपरी अर्थात एसटी बसच्या प्रवासामध्ये प्रवाशांना येत्या १ मे पासून मोठा बदल पाहायला मिळणार आहे.शहर आणि गाव खेड्यातला प्रवास सुरक्षित आणि आरामदायी होण्यासाठी अनेकदा नागरिकांकडून एसटी सेवेचा पर्याय निवडला जातो. अनेकांच्या जीवनाचा अविभाज्य घटक असणाऱ्या एसटी सेवेसाठी महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाने महत्त्वाची योजना राबवण्याचा निर्णय घेतला आहे. परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी आज "आपली बस, आपली सेवा" नावाची योजना मोहिम जाहीर केली आहे. ही योजना येत्या १ मे पासून म्हणजेच, महाराष्ट्र दिनापासून संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये राबवली जाणार आहे. या योजनेमुळे नागरिकांना फार मोठा दिलासा मिळणार आहे. मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी योजनेविषयी माहिती सांगितली की, "वक्तशीरपणा, स्वच्छता, शिस्त आणि एकूणच प्रवासाचा दर्जा सुधारून एसटी महामंडळावर पुन्हा एकदा प्रवाशांचा विश्वास मिळवणे आणि सेवेची गुणवत्ता उंचावणे हे या अभियानाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. एसटीच्या संख्येमध्ये दिवसेंदिवस वाढ करूनही प्रवासी संख्या आणि महसूल अपेक्षेप्रमाणे वाढलेला नाही. या अभियानाचा एक भाग म्हणून, बस ड्रायव्हर आणि कंडक्टर यांना यापुढे केवळ कर्मचारी म्हणून नव्हे, तर 'सेवक' (सेवा देणारे कर्मचारी) म्हणून त्यांच्याकडे पाहिले जाईल. शिवाय, बसची नियमित स्वच्छता, वेळेचे काटेकोर पालन, गणवेशातील नीटनेटकेपणा आणि शिस्त यावर विशेष भर दिला जाणार आहे."या उपक्रमांतर्गत बस ड्रायव्हर आणि कंडक्टर यांच्याकडून अधिक जबाबदार आणि प्रवासी- अनुकूल वर्तनाची अपेक्षा ठेवण्यात आली आहे. प्रवाशाच्या आधी बस ड्रायव्हर आणि कंडक्टर यांनी प्रवाशांना स्वतःची ओळख करून देणे आणि सुटण्यापूर्वी मार्ग, थांबे आणि अपेक्षित आगमन वेळेची घोषणा करणे, तसेच प्रवासादरम्यान प्रवाशाला मदतीची गरज असल्यास त्याच्या मदतीला धावून जाणे, अशीही घोषणा मंत्र्यांनी यावेळी केली. या उपक्रमांतर्गत प्रवाशांना बसमध्ये स्वच्छता राखणे, मौल्यवान वस्तू सुरक्षित ठेवणे, सामान व्यवस्थित ठेवणे, तसेच एनसीएमसी स्मार्ट कार्ड आणि ऑनलाइन बुकिंग सुविधेचा वापर करून सक्रिय भागीदार बनण्याचे आवाहनही करण्यात येत आहे.

बागेश्वर यांच्यावर गुन्हा दाखल करून महाराष्ट्रात बंदीची मागणी

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : धीरेंद्र कृष्ण शास्त्री उर्फ बागेश्वर बाबा यांनी छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्याबाबत कथित आक्षेपार्ह वक्तव्य करून इतिहासाचा अपमान केल्याचा आरोप करत, त्यांच्यावर गुन्हा दाखल करावा तसेच महाराष्ट्रात प्रवेशावर कायमस्वरूपी बंदी घालावी, अशी मागणी करण्यात आली आहे.

या संदर्भात काँग्रेस पक्षाच्या कार्यकर्ते व पदाधिकाऱ्यांच्या वतीने तहसीलदारांना निवेदन देण्यात आले. निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे की, राज्यात वारंवार काही नेते किंवा धर्मगुरू थोर व्यक्तींविषयी वादग्रस्त विधाने करतात, ज्यामुळे समाजात संतापाची भावना निर्माण होते. अशाच एका कार्यक्रमात धीरेंद्र शास्त्री यांनी छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या इतिहासाची तोडमोड करून अपमानास्पद वक्तव्य केल्याचा आरोप करण्यात आला आहे.

अमळनेर : काँग्रेस पक्षाच्या वतीने निवेदन देताना संदीप घोरपडे, गजेंद्र साळुंखे, टि. वाय. पाटील, रामकृष्ण पाटील, शाम पवार, मुरलीधर पाटील, आदी.

यावेळी उपस्थित असलेल्या काही प्रमुख नेत्यांनी संबंधित वक्तव्याला विरोध न दर्शवल्याबद्दलही नाराजी व्यक्त करण्यात आली. अशा घटनांमुळे समाजात चुकीचा संदेश जात असून तरुण पिढी विज्ञानवादी विचारांपासून दूर जात असल्याची टीकाही निवेदनातून करण्यात आली आहे. तसेच, अशा प्रकारच्या घटनांमुळे अंधश्रद्धा व चुकीच्या प्रवृत्ती वाढीस लागण्यास खतपाणी मिळत असल्याचे नमूद करण्यात आले. त्यामुळे संबंधितांवर कठोर कारवाई करून अशा प्रकारांना आळा घालावा, अशी मागणी करण्यात आली आहे. यावेळी नरेंद्र दाभोळकर, गोविंद पानसरे आणि एम. एम. कलबुर्गी यांच्या हत्यांचा उल्लेख करत अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य व विचारवंतांच्या सुरक्षिततेचाही मुद्दा उपस्थित करण्यात आला.दरम्यान, धीरेंद्र कृष्ण शास्त्री यांच्यावर गुन्हा दाखल करून त्यांना महाराष्ट्रात येण्यास कायमस्वरूपी बंदी घालावी, तसेच या भावना शासनापर्यंत पोहोचवाव्यात, अशी विनंती निवेदनाद्वारे करण्यात आली आहे. निवेदन देताना काँग्रेसचे जिल्हा सरचिटणीस संदीप घोरपडे, शहराध्यक्ष गजेंद्र साळुंखे, उपाध्यक्ष टी. वाय. पाटील, रामकृष्ण पाटील, बन्सीलाल पाटील, श्याम पवार, मुरलीधर पाटील आदींसह कार्यकर्ते उपस्थित होते.

बापरे...! अमळनेरात गेल्या आठवड्यात ८ तरुणी बेपत्ता

जिल्ह्यात आकडा ६५ वर; प्रशासनासमोर आव्हान

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : गेल्या आठवडाभरात तालुक्यातून आठ मुली बेपत्ता झाल्या असून जिल्ह्यातून ६५ मुली बेपत्ता झाल्या आहेत. पालक हतबल झाल्याने पोलिसांचा ताण वाढला आहे. १९ रोजी तालुक्यातील खडके येथून रात्री घरातील सर्व व्यक्ती झोपल्यावर १९ वर्षीय तरुणी काही एक न सांगता निघून गेली आहे.

घटनेचा तपास काशिनाथ पाटील करीत आहेत. २० रोजी दुपारी ४ वाजता पारधीवाडा भागातून १९ वर्षीय तरुणी निघून गेली. हेडकॉन्स्टेबल अशोक साळुंखे तपास करीत आहेत. २१ रोजी २० वर्षीय तरुणी महाविद्यालयाला जाते सांगून निघून गेली.

तसेच बोरसे गल्लीतील एक १९ वर्षीय तरुणी २४ रोजी सकाळी साडे सात वाजता धनदायी महाविद्यालयातून निघून गेली. दोन्ही तरुणींचा तपास हेडकॉन्स्टेबल प्रमोद पाटील करीत आहेत. तर राजाराम नगर मधील १८ वर्षे पूर्ण होऊन १५ दिवस उलटल्यावर एक तरुणी २३ रोजी दुपारी २ वाजता राहत्या घारतून निघून गेली. २१ रोजी सकाळी देवळी येथील २९ वर्षीय तरुणी बसस्थानक परिसरातून निघून गेली.

शिरूडनाका शिवाजी नगर परिसरातून २५ रोजी सकाळी आठ वाजेच्या सुमारास एक २० वर्षीय तरुणी प्रताप कॉलेजला पेपर देऊन येते असे सांगून गेली ती उशिरापर्यन्त आलीच नाही. तर दुसरी २२ वर्षीय तरुणी मैत्रिणी बसस्थानकावर आल्या आहेत त्यांना भेटून येते असे सांगून बेपता झाली. त्यांचा तपास नितीन मनोरे करीत आहेत. सदर घटनांमुळे पालक वर्गांमध्ये चिंतेचे सावट असून पालक आपल्या जवळच्या नातेवाईक आणि मित्रपरिवाराच्या संपर्कात आहे. यामुळे स्थानिक पोलिसांवर तपासाचा तणाव वाढला आहे.

टंचाईच्या छायेत पाण्याचा अपव्यय

शहरात व्हालमधून हजारो लिटर पाणी वाया

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : शहरात एकीकडे पाण्याची टंचाई जाणवत असताना दुसरीकडे संत सखाराम महाराज नगर परिसरात पाणीपुरवठा व्हालमधून लिटर पाणी वाया जात असल्याचे गंभीर चित्र समोर आले आहे. या प्रकारामुळे नागरिकांमध्ये तीव्र संताप व्यक्त होत असून नगरपरिषद प्रशासनाच्या कार्यक्षमतेवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित झाले आहे.

प्रत्यक्ष पाहणीदरम्यान संबंधित ठिकाणी पाणीपुरवठ्याच्या व्हालमधून सतत गळती होत असल्याचे आढळून आले. ही गळती अनेक दिवसांपासून सुरू असूनही अद्याप कोणतीही दुरुस्ती करण्यात आलेली नाही. परिणामी, मोठ्या प्रमाणावर स्वच्छ पाणी रस्त्यावर वाहून जात असून जलसंपत्तीचा मोठ्या प्रमाणावर अपव्यय होत आहे.

स्थानिक नागरिकांच्या मते, या गळतीमुळे परिसरात चिखल आणि अस्वच्छतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

पान २ वर

खा. शि. मंडळाला धर्मदाय आयुक्तांचे निर्देश

परवानगीशिवाय निर्णयांवर निर्बंध; निवडणूक बेकायदेशी असल्याचा आरोप

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : खान्देश शिक्षण मंडळाच्या कार्यकारिणीने धर्मदाय आयुक्तांच्या परवानगीशिवाय कोणतेही धोरणात्मक निर्णय घेऊ नये व आर्थिक व्यवहार करू नयेत असे निर्देश धर्मदाय आयुक्तांनी दिले असून हे शिक्षण विभागाला देखील कळवण्यात आले आहे.खान्देश शिक्षण मंडळाच्या २०२५-२८ साठी निवडलेल्या नूतन कार्यकारिणीचा बदल रिपोर्ट चिटणीस प्रा. पराग पाटील यांनी धर्मदाय आयुक्तांकडे सादर केला होता. दरम्यान माजी संचालक दिलीप जैन यांनी यावर हरकत घेऊन निवडणूक बेकायदेशीर असल्याचा आरोप केला होता. मागील कार्यकरिणीला धर्मदाय आयुक्तांच्या देखरेखीखाली निवडणूक घेण्याचे आदेश दिले असताना तत्कालीन कार्यकारिणीने उच्च न्यायालयात धाव घेऊन स्थगिती मिळवली होती. त्यामुळे ती बाब न्यायालयात प्रलंबित असताना इकडे निवडणूक धर्मदाय आयुक्त वा प्रतिनिधीच्या गैरहजेरीत निवडणूक घेऊन निकाल देखील जाहीर केला होता आणि चेंज रिपोर्ट देखील सादर केला. त्यामुळे निवडणूकच बेकायदेशीर ठरते म्हणून चेंज रिपोर्ट रद्द का करु नये म्हणून खा.शि. मंडळ संचालक, मुख्याध्यापक शिक्षक प्रतिनिधी, चिटणीस, प्राचार्य यांना नोटिसा बजावण्यात आल्या असून धर्मदाय आयुक्तांच्या परवानगीशिवाय कोणतेही धोरणात्मक निर्णय घेऊ नये असेही निर्देश दिले आहेत.

अमळनेरात एप्रिलमध्येच पाणीटंचाईची चाहूल

तीन गावांचे टँकर प्रस्ताव, सात ठिकाणी विहिरी अधिग्रहित

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : यंदा तापमानात होणाऱ्या वाढीमुळे बाष्पीभवन वेगाने होत आहे. तालुक्यात टंचाईच्या झळा जाणवू लागल्या आहेत. तीन गावांचे टंचाईचे प्रस्ताव आले असून सात गावांना विहिरी अधिग्रहित करण्यात आल्या आहेत.

अमळनेर शहराचा पाणी पुरवठा तांत्रिक अडचणींमुळे विस्कळीत झाला आहे. जळोद डोहात १० ते १२ दिवस शहराला पाणी पुरेल इतका साठा आहे. तर गंगापुरी डोहातून पाणी घेऊन जळोद डोह भरल्यास आणखी १०-१२ दिवस पाणी पुरेल. त्यांनतर मात्र आवर्तन घ्यावे लागू शकते. परंतु ग्रामीण भागातील योजना काही अंशी दोषी असल्याने किंवा तांत्रिक अडथळे येत असल्याने झळा जाणवत आहेत. पिण्याचे पाणी आणि जनावरांना लागणारे पाणी यामुळे ग्रामीण भागात पाणी जास्त लागते. उदयनगर, जानवे, टाकरखेडा या तीन गावांना टँकर लागतील असा प्रस्ताव ग्रामपंचायतींनी पाठवला आहे. गटविकास अधिकारी एन आर पाटील यांनी तो प्रस्ताव ग्रामीण पाणीपुरवठा विभागाकडे पाठवला आहे. प्रत्यक्ष पाहणीनंतर मंजूरी मिळेल. तर गडखांब, भोरटेक, जुनोने, दहिवद खुर्द, पळासदळे चौबारी, रामेश्वर खुर्द या गावांना विहिरी अधिग्रहित करण्यात आल्या आहेत.

संपादकीय

उष्ण जीवन

एक्यूआई.इन या जागतिक संस्थेच्या ताज्या आकडेवारीतून एक चिंताजनक चित्र समोर आले आहे.भारतातील २० सर्वात उष्ण शहरांपैकी १९ शहरे भारतात आहेत. वाढत्या तापमानामागे हवामान बदल हे नि:संशयपणे एक प्रमुख कारण आहे, परंतु पर्यावरण संरक्षणाबाबत सरकार आणि नागरिकांची अनास्था हे देखील एक कारणीभूत घटक आहे. घटणारे वनक्षेत्र आणि जीवनशैलीतील बदलांमुळे वाढणारे कार्बन उत्सर्जन हे देखील कारणीभूत घटक आहेत. सर्वात मोठी चिंतेची बाब म्हणजे, नुकत्याच झालेल्या पावसानंतर एप्रिल महिन्यातही लोकांना थंडी जाणवत होती. काही दिवसांनंतर उष्णतेची लाट सुरू झाली. हवामानातील हा अचानक बदल आपल्या आरोग्यासाठी अत्यंत हानिकारक आहे. हवामानातील या अचानक बदलामुळे होणाऱ्या आजारांना अनेक लोक बळी पडत आहेत. देशात महाराष्ट्रातील अकोला जिल्ह्यात सर्वाधिक ४६.९ अंश सेल्सिअस तापमानाची नोंद झाली, ज्यामुळे गंभीर परिस्थिती अधोरेखित झाली.

ही उष्णतेची लाट सामान्य मर्यादा ओलांडत आहे, ही चिंतेची बाब आहे. हवामान खात्याने इशारा दिला आहे की, येत्या काही दिवसांत देशातील अनेक भागांमध्ये उष्णतेची लाट कायम राहील आणि काही ठिकाणी तापमान ४३ अंशांपर्यंत पोहोचेल. वास्तविक पाहता, हवामान खात्याच्या मानकानुसार, जेव्हा तापमान ४० अंश सेल्सिअस ओलांडते, तेव्हा ती उष्णतेची लाट मानली जाते. चिंताजनक बाब म्हणजे, एप्रिलच्या चौथ्या आठवड्यातच देशभरातील अनेक शहरांनी उष्णतेच्या लाटेची मर्यादा ओलांडली आहे. बिहार, उत्तर प्रदेश, पश्चिम बंगाल आणि ओडिशासारखी राज्ये या उष्णतेचा अनुभव घेत आहेत. पहिल्यांदाच, महाराष्ट्राने रात्रीच्या वेळीही उष्णतेच्या लाटेचा इशारा दिला आहे. उष्णता इतकी तीव्र आहे की अनेक राज्यांमध्ये शाळांच्या वेळा बदलण्यात आल्या आहेत. दिल्लीत, विद्यार्थ्यांना डिहायड्रेशन टाळण्यासाठी सतर्क करण्याकरिता आणि पाणी पिऊन उष्णतेचा सामना करण्यास मदत करण्यासाठी काही कालावधीसाठी शाळेची घंटा वाजवली जाईल.

वाढत्या उष्णतेच्या पार्श्वभूमीवर, देशभरातील अनेक राज्यांमध्ये जीवनरक्षक उपाययोजना राबविण्यात येत आहेत. अनेक ठिकाणी कामगारांना दिवसातून काही तास काम करण्यापासून प्रतिबंधित करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र आणि छत्तीसगडमध्ये वाहतूक पोलिसांच्या कर्तव्याच्या वेळा बदलण्यात आल्या आहेत. अनेक शहरांमध्ये उष्णतेच्या लाटेचा इशारा देण्यात आला आहे. लोकांना चौकात उन्हात उभे राहण्यापासून रोखण्यासाठी अनेक ठिकाणी वाहतूक सिग्नल बंद करण्यात आले आहेत. रस्ते, बस स्थानके आणि रेल्वे स्थानकांवर पाणी शिंपडून उष्णतेपासून दिलासा देण्याचे प्रयत्न केले जात आहेत. ताजमहालला भेट देताना अनेक पर्यटक बेशुद्ध पडल्याच्या बातम्या येत आहेत. उष्णतेमुळे राजस्थानमधील अनेक पर्यटन स्थळांवरील पर्यटकांच्या संख्येत घट होण्याची चिन्हे दिसत आहेत. या आठवड्यात जळगाव जिल्ह्यातील तापमान ४५अंशांपर्यंत पोहोचण्याची भीती आहे. तथापि, या सर्व चिंतांमध्ये, ही अभूतपूर्व उष्णता का वाढत आहे, हा प्रश्न कायम आहे. खरे तर, एप्रिलमधील मान्सूनपूर्व उष्णतेच्या काळात जमिनीवर पडणारा तीव्र सूर्यप्रकाश हे एक कारण आहे. हिमालयीन प्रदेशात कमी हिमवृष्टी होणे हे देखील उष्णतेचे एक कारण असल्याचे वृत्त आहे. समुद्राच्या पृष्ठभागाचे तापमान वाढल्यामुळेही उष्णता वाढत आहे. परिणामी, वातावरणातील थंड वारे आणि प्रणाली कमकुवत होत आहेत, ज्यामुळे उष्णता वाढत आहे. त्याच वेळी, कोरडे वारे ढग तयार होण्यास अडथळा आणत आहेत, ज्यामुळे पावसाची शक्यता कमी होत आहे. हे निश्चितच हवामान बदलाच्या परिणामांचा परिणाम आहे. यामुळे केवळ वर्तमानातच नव्हे, तर भविष्यातही तापमानात आणखी वाढ होण्याची चिंता निर्माण झाली आहे. भविष्यात तापमान अधिक तीव्र होऊन उष्णतेच्या लाटा अधिक वारंवार येतील अशी भीती आहे. मान्सूनपूर्व पावसाची कोणतीही चिन्हे दिसत नाहीत, याचा अर्थ असा की, लवकरच पाऊस पडला नाही तर आपल्याला या महिन्याच्या उर्वरित काळात उष्णता सहन करावी लागेल.

भारतीय संशोधनाचा विस्मृतीत गेलेला तेजस्वी दीप : डॉ. शंकर आबाजी भिसे

जन्मदिन विशेष

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

भारतातील विज्ञान-तंत्रज्ञानाच्या इतिहासात अनेक महान संशोधकांनी आपले अमूल्य योगदान दिले आहे. त्यापैकी एक महत्त्वाचे पण तुलनेने कमी परिचित नाव म्हणजे डॉ. शंकर आबाजी भिसे. त्यांच्या जन्मदिनानिमित्त त्यांच्या कार्याचा आणि संशोधनाचा आढावा घेणे म्हणजे भारतीय वैज्ञानिक परंपरेतील एका दुर्लक्षित पण तेजस्वी अध्यायाचे स्मरण होय.

प्रारंभिक जीवन आणि जिज्ञासा

डॉ. भिसे यांचा जन्म २९ एप्रिल १८६७ रोजी झाला. लहानपणापासूनच त्यांना विज्ञान आणि संशोधनाची आवड होती. मर्यादित साधनसामग्री असूनही त्यांनी आपल्या जिज्ञासेच्या जोरावर अनेक प्रयोग केले आणि नवनवीन शोध लावण्याची प्रेरणा जपली.

संशोधन आणि शोधकार्य

डॉ. शंकर आबाजी भिसे हे अत्यंत प्रतिभावान संशोधक होते. त्यांनी विविध क्षेत्रांमध्ये सुमारे 200 हून अधिक शोध लावले. त्यांचे काही महत्त्वाचे शोध पुढीलप्रमाणेः
औषधनिर्मिती आणि रसायनशास्त्र क्षेत्रातील प्रयोग मुद्रण तंत्रज्ञानातील सुधारणा, स्वयंचलित यंत्रे आणि उपकरणे विकसित करणे, त्यांच्या संशोधनाची व्याप्ती व्यापक होती आणि त्यांनी अनेक पेटंट्सही मिळविले होते. त्यांच्या काही शोधांचा वापर परदेशातही करण्यात आला.

आंतरराष्ट्रीय मान्यता

डॉ. भिसे यांनी आपल्या संशोधनामुळे आंतरराष्ट्रीय स्तरावरही नाव कमावले. त्यांनी इंग्लंड आणि अमेरिकेत आपले संशोधन सादर केले आणि तेथेही त्यांचे कार्य गौरवण्यात आले. त्यांच्या बुद्धिमत्तेची दखल अनेक परदेशी संस्थांनी घेतली.

संघर्ष आणि आव्हाने

त्यांच्या कारकिर्दीत अनेक अडचणी आल्या. आर्थिक मर्यादा, संसाधनांचा अभाव आणि योग्य प्रोत्साहन न मिळणे या समस्यांमुळे त्यांचे अनेक शोध व्यापक स्तरावर पोहोचू शकले नाहीत. तरीही त्यांनी संशोधनाची वाट सोडली नाही.

प्रेरणादायी वारसा

डॉ. भिसे यांचे जीवन हे जिद्द, चिकाटी आणि नवोन्मेष यांचे उत्तम उदाहरण आहे. त्यांनी दाखवून दिले की मर्यादा असल्या तरी इच्छाशक्ती आणि मेहनतीच्या जोरावर मोठी कामगिरी करता येते.

आजच्या काळातील महत्त्व

आज 'स्टार्टअप' आणि 'इनोव्हेशन'च्या युगात डॉ. भिसे यांचे कार्य अधिकच प्रेरणादायी वाटते. स्वदेशी संशोधन, तंत्रज्ञानातील आत्मनिर्भरता आणि नवकल्पना यासाठी त्यांचा आदर्श मार्गदर्शक ठरू शकतो. डॉ. शंकर आबाजी भिसे हे भारतीय विज्ञान क्षेत्रातील एक अनमोल ठेवा आहेत. त्यांच्या जन्मदिनानिमित्त आपण त्यांच्या कार्याचे स्मरण करून विज्ञान आणि संशोधनाला प्रोत्साहन देण्याचा संकल्प करायला हवा.

अमळनेरमध्ये ३०ला 'यादें आशाजीं की' कार्यक्रम

आशा भोसले यांच्या गीतांचा सुरेल मैफील

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : शहरातील संगीतप्रेमींसाठी आनंदाची बातमी असून, सुप्रसिद्ध गायिका आशा भोसले यांच्या अजरामर गीतांना उजाळा देणारा 'मेलोडीज ऑफ आशा यादें आशाजीं की' हा भव्य सांगीतिक कार्यक्रम गुरुवार, दि. ३० एप्रिल २०२६ रोजी सायंकाळी ७ वाजता येथील जुना टाऊन हॉल येथे आयोजित करण्यात आला आहे. या कार्यक्रमाच्या माध्यमातून चित्रपटसृष्टीच्या सुवर्णकाळातील गाजलेली गीते रसिकांसमोर सादर केली जाणार आहेत. आशा भोसले यांच्या आवाजातील माधुर्य, मादकता आणि गोडवा हा त्रिवेणी संगम अनुभवण्यासाठी खास अमळनेरकरांसाठी अनुभवी कलाकारांकडून सादर होणाऱ्या या गीतांमुळे उपस्थितांना आशाजींच्या सुरेल आठवणींमध्ये रमण्याची संधी मिळणार आहे.

कार्यक्रम सर्वांसाठी विनामूल्य खुला ठेवण्यात आला असून, अधिकाधिक नागरिकांनी उपस्थित राहून या सांगीतिक पर्वाचा आनंद घ्यावा, असे आवाहन आयोजकांनी केले आहे. अमळनेरच्या सांस्कृतिक वातावरणात भर घालणारा हा कार्यक्रम ठरणार असून, शहरातील रसिकांमध्ये याबाबत उत्सुकता वाढली आहे.

सुकन्या समृद्धी योजनेत दरमहा २ हजार जमा केल्यास किती पैसे मिळणार ?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : मुलींच्या शिक्षण, करिअर आणि लग्नासाठी आर्थिक नियोजन करण्यासाठी केंद्र सरकारची सुकन्या समृद्धी योजना ही एक विश्वासार्ह आणि लोकप्रिय योजना मानली जाते. या योजनेत गुंतवणूक केल्यास सुरक्षित परतावा, आकर्षक व्याजदर आणि करसवलतींचा लाभ मिळतो. त्यामुळे मध्यमवर्गीय कुटुंबांमध्ये या योजनेला मोठी पसंती मिळत आहे.या योजनेत पालक आपल्या मुलीच्या नावाने नियमित बचत करून मोठा निधी तयार करू शकतात. दरमहा केवळ २ हजार रुपये गुंतवणूक केल्यास दीर्घकालीन कालावधीत लाखोंची रक्कम जमा होऊ शकते. त्यामुळे लहान वयात गुंतवणूक सुरू केल्यास भविष्यात आर्थिक ताण कमी होतो.सुकन्या समृद्धी योजनेअंतर्गत १० वर्षांखालील मुलीच्या नावाने खाते उघडता येते. या खात्यात किमान २५० रुपये आणि जास्तीत जास्त १.५ लाख रुपये दरवर्षी गुंतवता येतात.गुंतवणूक १५ वर्षांपर्यंत करावी लागते, मात्र खाते २१ वर्षांपर्यंत सक्रिय राहते. विशेष म्हणजे, शेवटच्या ६ वर्षांत कोणतीही गुंतवणूक करावी लागत नाही, तरीही आधी जमा झालेल्या रकमेवर व्याज मिळत राहते.सध्या या योजनेवर केंद्र सरकारकडून सुमारे ८.२ टक्के वार्षिक व्याज दिले जाते. हे व्याज तिमाही आधारावर खात्यात जमा केले जाते.या योजनेत गुंतवणूक केल्यास आयकर कायद्यांतर्गत करसवलत मिळते. तसेच मॅच्युरिटीवर मिळणारी रक्कम पूर्णपणे करमुक्त असते, ही या योजनेची मोठी जमेची बाजू आहे.जर एखादा पालक दरमहा २ हजार रुपये जमा करत असेल, तर वर्षाला २४००० रुपये गुंतवले जातील. १५ वर्षांत ही रक्कम सुमारे ३.६लाख रुपये होते. या गुंतवणुकीवर ८.२ टक्के व्याजदर आणि चक्रवाढ पद्धतीनुसार २१ वर्षांनंतर अंदाजे ९.५ ते १० लाख रुपयांपर्यंत परतावा मिळू शकतो. म्हणजेच मूळ गुंतवणुकीपेक्षा जवळपास तिप्पट रक्कम मिळण्याची शक्यता आहे. या योजनेत आणखी एक महत्त्वाचा फायदा म्हणजे, मुलगी १८ वर्षांची झाल्यानंतर तिच्या शिक्षणासाठी जमा रकमेपैकी ५० टक्के रक्कम काढता येते. त्यामुळे उच्च शिक्षणासाठी आर्थिक मदत सहज मिळू शकते.सुकन्या समृद्धी योजना पूर्णपणे सरकारी हमीसह येणारी योजना आहे. त्यामुळे यामध्ये कोणतीही जोखीम नसते. तसेच बँकेतील मुदत ठेव किंवा इतर बचत योजनांच्या तुलनेत या योजनेचा व्याजदर अधिक असल्याने ती अधिक आकर्षक ठरते. त्यातच करसवलत आणि करमुक्त परतावा मिळत असल्याने ही योजना दीर्घकालीन गुंतवणुकीसाठी उत्तम पर्याय मानली जाते.

अमळनेर : प्रताप महाविद्यालयात करिअर काउंन्सलिंग सेंटर, आई जिजाऊ अभ्यासिका व युती सभेच्या विद्यमाने आयोजित सामान्य ज्ञान स्पर्धेत विजेत्यांसह प्रा. पराग पाटील, डॉ. हर्षवर्धन जाधव, डॉ. विजय तुंटे आदी.

'प्रताप' महाविद्यालयात बक्षीस वितरण उत्साहात

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : खान्देश शिक्षण मंडळ संचलित प्रताप महाविद्यालयात करिअर कौन्सेलिंग सेंटर, आई जिजाऊ अभ्यासिका व युवती सभेच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित सामान्य ज्ञान स्पर्धेचा बक्षीस वितरण समारंभ उत्साहात पार पडला. १४ एप्रिल २०२६रोजी झालेल्या या स्पर्धेत १६२ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

स्पर्धेत नेरकर घनश्याम सुखदेव (८६ गुण) प्रथम, चौधरी आकाश शांताराम (८५ गुण) द्वितीय ठरले. तर भोई दीपक गणेश, पाटील रुपेश सुरेश व भावसार अभिषेक विलास (प्रत्येकी ८३ गुण) तृतीय क्रमांकाचे मानकरी ठरले. उत्तेजनार्थ पारितोषिक चौधरी निलेश प्रल्हाद, पाटील पूजा अनिल व कुंभार उमेश संजय (प्रत्येकी ८१ गुण) यांना देण्यात आले. विजेत्यांना प्रा. पराग पाटील, डॉ. हर्षवर्धन जाधव व मान्यवरांच्या हस्ते रोख पारितोषिक, सन्मानचिन्ह व प्रमाणपत्र देऊन गौरविण्यात आले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ. विजय तुंटे यांनी केले. आयोजनासाठी दिलीपदादा शिरसाठ व सहकाऱ्यांचे योगदान उल्लेखनीय ठरले.

टंचाईच्या छायेत पाण्याचा अपव्यय

पान १ वरून

यामुळे डासांची वाढ होण्याची शक्यता असून आरोग्याचा प्रश्नही गंभीर बनू शकतो. विशेष म्हणजे, शहरातील काही भागात पाणीपुरवठा अपुरा असताना अशा प्रकारे पाण्याचा अपव्यय होणे ही अत्यंत चिंताजनक बाब असल्याचे नागरिकांचे म्हणणे आहे. संबंधित विभागाने तात्काळ दखल घेऊन गळती थांबवावी, अशी मागणी जोर धरत आहे.

दरम्यान, उन्हाळ्याच्या पार्श्वभूमीवर पाण्याचे महत्त्व अधिक अधोरेखित होत असताना अशा प्रकारच्या निष्काळजीपणावर कठोर कारवाई करावी, तसेच पाणीपुरवठा यंत्रणेची नियमित तपासणी करून गळती रोखण्यासाठी तातडीने उपाययोजना राबवाव्यात, अशी मागणी नागरिकांकडून करण्यात येत आहे

मारवड प्राथमिक आरोग्य केंद्रात हिवतापाच्या समूळ उच्चाटनासाठी विविध उपक्रम

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : जागतीक हिवताप दिनी मा. मुख्यकार्यकारी अधिकारी करिष्मा नायर जिल्हाआरोग्य अधिकारी सचिन भायेकर, जिल्हा हिवताप अधिकारी प्रमोद सोनवणे, तालुका आरोग्य अधिकारी डॉ. गिरीष गोसावी, तालुका आरोग्य परीवेक्षक प्रशांत फुगे यांच्या मार्गदर्शनाखली प्राथमिक आरोग्य केद्र मारवड येथे हिवताप दिनी मारवड गावात विठठल मंदिर येथे साऊड सिस्टीम माईक व्दारे जनजागृती करण्यात आली.

हिवताप जनजागृतीसाठीच्या म्हणी माहिती स्टीकर घरोघरी लावले.माझे गांव आरोग्य संपन्न गांव होण्यासाठी जनजागृती करण्यात आली .समस्त ग्रामस्थांना विठठल मंदिरात एकत्रित बोलवण्यात आले.

कार्यक्रमाला प्रमुख पाहूणे म्हणून वैदयकीय अधिकारी साहील चौधरी,डॉ. नितीन मराठे, आरोग्य साहयक जितेंद् मोरे, प्रयोगशाळा वैज्ञानिक अधिकारी के. आर. साबळे आदी मान्यवर होते.कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी वैदयकीय अधिकारी साहिल चौधरी होते.कार्यक्रमाच्या प्रस्तावनेत योगेश कापडणे यांनी हिवताप दिनाचा या वर्षाचे घोष वाक्य हिवताप दुरीकरणसाठी कटीबद्ध आता हे शक्य आहे आता हे केलेच पाहीजे या घोष वाक्याने केली . हिवताप दिनाची सुरवात केली. केद्रसरकारच्या ध्येय धोरणानुसार राष्ट्रीय हिवताप दुरीकरण कार्यक्रम सन २०३० हिवताप दुरीकरण ध्येय ठेवले आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेने २००८ मध्ये सर्वप्रथम हा दिवस साजरा केला. त्यापूर्वी २५ एप्रिल हा दिवस केवळ आफ्रिकन हिवताप दिवस म्हणून ओळखला जात असे. २००७ मध्ये आयोजित जागतिक आरोग्य परिषदेत हिवतापाचा जागतिक

जागतिक हिवताप दिन

अमळनेर : हिवताप उच्चाटन कार्यक्रमांतर्गत स्थानिक ग्रामस्थांच्या मदतीने याबद्दल जनजागृती करण्यासाठी अभियान राबविले जात आहे. यावेळी वैद्यकीय अधिकारी साहिल चौधरी, विद्या देवरे, डॉ. नितीन मराठे आदी.

प्रादुर्भाव या विषयावर लक्ष केंद्रित करण्यात आले. परिणामी हा दिवस 'जागतिक हिवताप दिवस' म्हणून ओळखण्यात यावा, असा ठराव सदर परिषदेत मांडण्यात आला. तेव्हापासून हिवतापाची कारणे, उपचार आणि प्रतिबंध यांबद्दल सामाजिक जागृती करणे आणि संपूर्ण जगभरात हिवतापाविरुद्ध चाललेल्या मोहिमेचा आढावा घेणे, ही जागतिक हिवताप दिवस साजरा करण्यामागील उद्दिष्टे ठरवण्यात आली.२००४ पासुन सर्व किटकजन्य रोग हे राष्ट्रीय किटकजन्य रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत या एकाच छताखाली घेतलेले आहे.शक्य असल्यास मच्छरदाण्या वापरणे. सांडपाण्याचा निचरा करणे तसेच पाणी साठू देवू नये.मलेरियाची साथ असेल तर डास चावू नये म्हणून अंगभर ते कपडे घालावेत.डास चावू नये म्हणून डास पळवणाऱ्या कॉइल्स शक्य असल्यास क्रिम लावावे. शोषखड्डे तयार करावे.जंतू नाशक फवारणी ग्रामपंचायत मार्फत सर्व ठिकाणी करून घेणे आवश्यक आहे. घरातील पाण्यारची भांडी आठवडयातून एकदा घासून पूसून कोरडी करणे, कोरडा दिवस पाळणे.प्रयोगशाळा वैज्ञानिक अधिकारी के.आर.साबळे यांनी ताप रुग्णाचा रक्त नमुणा कसा घ्यावा याबाबत आरोग्य कर्मचा-यांना मार्गदर्शन केले.अध्यक्षीय भाषणात वैदयकीय अधिकारी डॉ. साहील चौधरी यांनी मलेरीयाची लक्षणे व प्राथमिक उपचार संदर्भात मार्गदर्शन केले.कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन योगेश कापडणे यांनी केले व आभार आशासेविका संगीता चौधरी यांनी मानले

कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी वैदयकीय अधिकारी साहील चौधरी ,विदया देवरे डॉ. नितीन मराठे,आरोग्य साहयक जितेंद्र मोरे प्रयोगशाळा वैज्ञानिक के.आर.साबळे,आरोग्य सेवक योगेश कापडणे, सेविका ललीता तिडके, आशा सेविका राजेश्री पाटील, संगीता चौधरी आदी मान्यवर उपस्थीत होते. कार्यक्रम झाल्यानंतर गावातकन्टेनर सर्वेक्षण करण्यात आले. तापाच्या रुग्णाचे रक्तनमुणे संकलन करण्यात आले.

हे वृत्तपत्र मुद्रक, प्रकाशक व मालक श्री. आनंद डिगंबर महाले यांनी महातेज पब्लिकेशनसाठी अविष्कार ग्राफिक्स, प्लॉट नं. 17, रामचंद्र नगर, भुसावळ रोड, जळगाव (महाराष्ट्र) 425002 येथे छापून गट नं. 160, प्लॉट नं. 51/52, सुप्रभा अपार्टमेंट, मराठा मंगल कार्यालयाजवळ, पटवारी कॉलनी, अमळनेर, जि. जळगाव (महाराष्ट्र) 425401 येथे प्रसिद्ध केले. संपादक :- आनंद डिगंबर महाले (रजि नं. MAHBIL/25/A0192), कार्यकारी संपादक श्री. भरत रघुनाथ पाटील (पी. आर. बी. कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहील.) या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या व लेख यातून व्यक्त झालेल्या मतांशी संपादक व कार्यकारी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. महातेज पब्लिकेशन तथा ग्लोबल महातेज संबंधित कोणतेही वाद तथा खटले फक्त अमळनेर न्यायालयातच चालविले जातील. संपर्क : 7711004040, 7711004242, ई-मेल : globalmahatej@gmail.com

संस्कृती, अभिव्यक्ती आणि एकात्मतेचा उत्सव

आंतरराष्ट्रीय नृत्य दिन विशेष

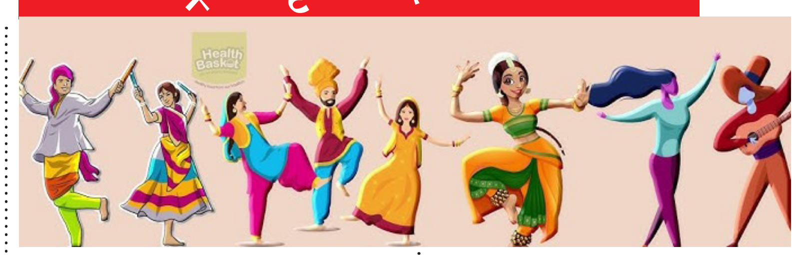

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

दरवर्षी २९ एप्रिल रोजी 'आंतरराष्ट्रीय नृत्य दिन' साजरा केला जातो. नृत्य ही केवळ कला नसून ती भावना, संस्कृती आणि मानवी अभिव्यक्तीचे प्रभावी माध्यम आहे. या दिनाचा उद्देश नृत्यकलेचा प्रसार करणे, तिचे महत्त्व अधोरेखित करणे आणि जगभरातील विविध नृत्यप्रकारांना एक व्यासपीठ उपलब्ध करून देणे हा आहे.

इतिहास आणि पार्श्वभूमी

'आंतरराष्ट्रीय नृत्य दिन'ची स्थापना युनेस्को अंतर्गत कार्यरत इंटरनॅशनल थिएटर इन्स्टिट्यूट या संस्थेने केली. हा दिवस प्रसिद्ध फ्रेंच नृत्यदिग्दर्शक जाँ-जॉर्ज नोव्हेर यांच्या जन्मदिनानिमित्त साजरा केला जातो. त्यांनी आधुनिक बॅले नृत्यशैलीच्या विकासात महत्त्वपूर्ण योगदान दिले.

नृत्याचे महत्त्व

नृत्य ही मानवी भावनांची सर्जनशील अभिव्यक्ती आहे. आनंद, दुःख, प्रेम, राग, आशाया सर्व भावना नृत्याद्वारे प्रभावीपणे व्यक्त केल्या जातात. नृत्यामुळे शारीरिक तंदुरुस्ती, मानसिक संतुलन आणि आत्मविश्वास वाढतो.

भारतातील नृत्यपरंपरा

भारत हा विविधतेने नटलेला देश असून येथे अनेक पारंपरिक आणि लोकनृत्य प्रकार आहेत. भरतनाट्यम, कथक, ओडिसी, कुचिपुडी यांसारख्या शास्त्रीय नृत्यप्रकारांबरोबरच लावणी, भांगडा, गरबा यांसारखे लोकनृत्यही तितकेच लोकप्रिय आहेत. या नृत्यप्रकारांतून भारतीय संस्कृतीची समृद्ध परंपरा आणि विविधता दिसून येते.

आधुनिक काळातील नृत्य

आजच्या काळात नृत्यकलेने जागतिक पातळीवर नवे आयाम गाठले आहेत. हिप-हॉप, साल्सा, कंटेम्पररी यांसारख्या पाश्चात्य नृत्यप्रकारांनी तरुणाईला आकर्षित केले आहे. सोशल मीडियामुळे नृत्य अधिक व्यापक पातळीवर पोहोचले असून नवोदित कलाकारांना आपली कला सादर करण्यासाठी मोठे व्यासपीठ मिळाले आहे.

सामाजिक आणि सांस्कृतिक भूमिका

नृत्य हे समाजाला जोडणारे माध्यम आहे. विविध संस्कृती, भाषा आणि देशांमधील लोकांना एकत्र आणण्याचे सामर्थ्य नृत्यात आहे. अनेक सामाजिक संदेश देण्यासाठीही नृत्याचा प्रभावी वापर केला जातो. 'आंतरराष्ट्रीय नृत्य दिन' हा नृत्यकलेचा गौरव करण्याचा आणि तिच्या माध्यमातून एकात्मतेचा संदेश देण्याचा दिवस आहे. नृत्य ही मानवतेची समान भाषा आहेती सीमारेषा ओलांडून लोकांना जोडते. या दिनानिमित्त प्रत्येकाने नृत्यकलेचा आदर ठेवत तिचा आनंद घ्यावा आणि आपल्या संस्कृतीचे जतन करण्यासाठी पुढाकार घ्यावा. नृत्याच्या लयीतून जीवन अधिक सुंदर आणि समृद्ध बनवूया.

भारतीय चित्रकलेचा सुवर्णस्पर्श : राज रवी वर्मा

जन्मदिन विशेष

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

भारतीय कला इतिहासात एक विलक्षण परिवर्तन घडवून आणणारे महान चित्रकार म्हणजे राजा रवी वर्मा. त्यांच्या जन्मदिनानिमित्त त्यांच्या अद्वितीय कलेचा, योगदानाचा आणि भारतीय संस्कृतीवर झालेल्या प्रभावाचा आढावा घेणे म्हणजे भारतीय चित्रकलेच्या सुवर्णयुगाचे स्मरण होय.

प्रारंभिक जीवन आणि कला प्रवास राजा रवी वर्मा यांचा जन्म २९ एप्रिल १८४८ रोजी केरळमधील एका राजघराण्यात झाला. लहानपणापासूनच त्यांना चित्रकलेची आवड होती. पारंपरिक भारतीय शैली आणि पाश्चात्य तंत्र यांचा संगम घडवून त्यांनी एक नवी शैली निर्माण केली. त्यांच्या कलेत वास्तववाद आणि सौंदर्य यांचा सुंदर मिलाफ दिसून येतो.

कलेची वैशिष्ट्ये

रवी वर्मा यांच्या चित्रांचे सर्वात मोठे वैशिष्ट्य म्हणजे त्यांनी भारतीय पुराणातील व्यक्तिरेखांना मानवी रूपात साकारले. शकुंतला, द्रौपदी, सरस्वती यांसारख्या व्यक्तिरेखा त्यांच्या चित्रांतून जिवंत झाल्या. त्यांनी स्त्रीसौंदर्याचे अत्यंत मोहक आणि सुसंस्कृत चित्रण केले, जे आजही रसिकांना आकर्षित करते.

लोकप्रियता आणि प्रभाव

राजा रवी वर्मा यांनी आपल्या चित्रांची छपाई करून ती सामान्य लोकांपर्यंत पोहोचवली. त्यांच्या लिथोग्राफ्समुळे देव-देवतांची चित्रे घराघरात पोहोचली आणि भारतीयांच्या दैनंदिन जीवनाचा भाग बनली. यामुळे कला केवळ राजवाड्यांपुरती मर्यादित न राहता सामान्य जनतेपर्यंत पोहोचली. सामाजिक आणि सांस्कृतिक योगदान त्यांच्या कलेतून भारतीय परंपरा, संस्कृती आणि मूल्यांचे दर्शन घडते. त्यांनी भारतीय ओळख दृढ करण्यास हातभार लावला. त्यांच्या चित्रांमुळे भारतीय पुराणकथा आणि संस्कृती जागतिक स्तरावर पोहोचली.

टीका आणि वाद

काही समीक्षकांनी त्यांच्या कलेवर पाश्चात्य प्रभाव जास्त असल्याची टीका केली. मात्र, त्यांनी निर्माण केलेली शैली ही भारतीय आणि पाश्चात्य कलेचा संगम असल्याने ती अधिक समृद्ध आणि प्रभावी ठरली. राजा रवी वर्मा हे केवळ एक चित्रकार नव्हते, तर ते भारतीय कलेचे दूत होते. त्यांच्या कलेने भारतीय समाजाला एक नवी दृष्टी दिली आणि सौंदर्याची नवी व्याख्या निर्माण केली. त्यांच्या जन्मदिनानिमित्त आपण त्यांच्या कलेचा सन्मान करत भारतीय सांस्कृतिक वारशाचे जतन करण्याची प्रेरणा घेऊया. त्यांच्या रंगरेषांमधून उमटलेली भारतीयता आजही तितकीच तेजस्वी आणि प्रेरणादायी आहे.

आजारपणात गेली दृष्टी, वडिलांचा आधारही हरपला

आईने लोणचे विकून शिकविल्यावर मुलगा बनला आयएएस

सक्सेस स्टोरी

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

'स्वप्नांमध्ये जिद्द असेल तरच यश मिळते, पंखांपेक्षा हौसले उंच भरारी घेतात.' बीड जिल्ह्यातील जयंत मनकाले यांनी ही म्हण खरी करून दाखविली. जयंत मनकाले हे एका खासगी कंपनीत मेन्टेनन्स इंजिनिअर म्हणून काम करत होते. मात्र 'रेटिनाइटिस पिगमेंटोसा' या दुर्मिळ आजारामुळे त्यांच्या आयुष्यात अचानक अंधार पसरला. काही काळातच त्यांच्या डोळ्यांची सुमारे ७५ टक्के दृष्टी कमी झाली. याआधीच वडिलांचे निधन झाले होते आणि घरची आर्थिक परिस्थितीही कमकुवत होती. त्यामुळे महागडे उपचार किंवा आधुनिक शैक्षणिक साधनांचा खर्च उचलणे शक्य नव्हते. अशा कठीण परिस्थितीतही त्यांनी हार न मानता संघर्ष सुरू ठेवला.

जयंत मानकाले यांनी आपली ७५ टक्के दृष्टी गमावून आणि तीव्र आर्थिक अडचणींचा सामना करूनही, यूपीएससी सीएसईमध्ये अखिल भारतीय रँक (एआयआर) १४३ मिळवून एक आदर्श निर्माण केला आहे. आईच्या लोणच्याच्या विक्रीपासून ते रेडिओ ऐकून अभ्यास करण्यापर्यंत, आयएएस अधिकारी जयंत मानकाले यांचा प्रवास हा, आपल्या अडचणींना यशाच्या मार्गातील अडथळा मानणाऱ्या प्रत्येकासाठी एक धडा आहे. पण जयंत मानकाले यांनी हार मानली नाही. त्यांनी हे सिद्ध केले की खरा प्रकाश डोळ्यांत नसून मनाच्या दृढनिश्चयात असतो. ऑडिओबुक्स किंवा महागड्या स्क्रीन रीडर्सशिवाय, त्यांनी आपल्या अभ्यासासाठी रेडिओ आणि यूट्यूबचा आधार घेतला. त्यांच्या आईने लोणची विकून त्यांच्या स्वप्नांना पाठिंबा दिला आणि त्यांच्या बहिणींनी आपले सुख जयंतच्या करिअरसाठी समर्पित केले. आता, जयंत मानकाले यांनी केवळ यूपीएससी परीक्षा उत्तीर्ण केली नाही, तर १४३ वा क्रमांकही मिळविला आहे आणि ते देशभरातील हजारो तरुणांसाठी एक आदर्श बनले आहेत.

इंजिनिअरिंगपासून अंधारापर्यंतचा प्रवास

जयंत मानकाले यांनी संगमनेर येथील अमृतवाहिनी महाविद्यालयात मेकॅनिकल इंजिनिअरिंगचे शिक्षण घेतले. त्यांच्या करिअरची सुरूवात चांगली झाली आणि ते एका खासगी कंपनीत इंजिनिअर झाले. पण २०१५ मध्ये त्यांचे आयुष्य बदलले. एका अनुवांशिक आजारामुळे त्यांची दृष्टी अंधुक झाली. जेव्हा डॉक्टरांनी त्यांना सांगितले की ते ७५ टक्के अंध आहेत, तेव्हा जणू त्यांच्यावर डोंगर कोसळला होता. वडिलांच्या निधनानंतर, घराची संपूर्ण जबाबदारी आधीच संघर्ष करणाऱ्या त्याच्या आई आणि बहिणींवर पडली.

आईने लोणची विकून कुटुंबाचा उदरनिर्वाह

आयएएस जयंत मानकाळे यांचे वडील वॉटर पंप ऑपरेटर होते. मीडिया रिपोर्ट्सनुसार जयंत मानकाळे अवघे १० वर्षांचे असताना त्यांनी वडिलांना गमावले. त्यांच्या निधनानंतर, त्यांना मिळणाऱ्या तुटपुंज्या पेन्शनमुळे घर चालवणे कठीण झाले. जयंतचे शिक्षण सुरू ठेवण्यासाठी, त्यांच्या आईने पैसे उभे करण्याकरिता लोणची बनवून विकायला सुरूवात केली. पुण्यात शिक्षण घेणे महाग होते, पण कुटुंबाच्या त्यागाने जयंतला कधीही निराश केले नाही. जयंत म्हणतात, की मी माझी दृष्टी गमावली, पण आयुष्याकडे पाहण्याची दृष्टी नाही.

पुस्तकांशिवाय यूपीएससीची तयारी

जयंत मानकाळे यांच्यापुढील सर्वात मोठे आव्हान अभ्यासाचे साहित्य हे होते. आर्थिक अडचणींमुळे, त्यांना अंधांसाठीचे महागडे सॉफ्टवेअर किंवा ऑडिओबुक्स घेणे परवडत नव्हते. अशा परिस्थितीत, त्यांनी 'जुगाड' आणि 'आवड' यांचा मार्ग निवडलाः

ऑल इंडिया रेडिओ (एआयआर) : ते रेडिओवरील बातम्या आणि चर्चा ऐकण्यात तासन्तास घालवत असत.

लोकसभा आणि राज्यसभा टीव्ही : तेथील वादविवादांमधून त्याने आपले सामान्य ज्ञान वाढवले. यु-ट्यूब : त्याने मराठी लेखकांची भाषणे आणि तज्ज्ञांची व्याख्याने ऐकून नोट्स तयार केल्या.मराठी माध्यम : त्याने आपल्या परीक्षेचे माध्यम म्हणून मराठीची निवड केली, ज्यामुळे त्याला आपली मते व्यक्त करणे सोपे झाले.

यूपीएससीमध्ये दोनदा यशस्वी

जयंत मानकाळे यांनी यूपीएससी नागरी सेवा परीक्षा दोनदा उत्तीर्ण केली. २०१९ मध्ये, त्यांनी अखिल भारतीय स्तरावर १४३ वा क्रमांक मिळविला. हे जयंतचे पहिले यश नव्हते. २०१८ मध्ये त्यांनी ९२३ वा क्रमांकही मिळविला होता, पण त्यांचे ध्येय मोठे होते. त्यामुळे २०१९ मध्ये १४३ वा क्रमांक मिळवून आयएएस अधिकारी बनून त्यांनी आपली क्षमता सिद्ध

यूरोप में रात के समय क्यों बहुत कम स्लीपर ट्रेनें चलती हैं?

यूरोप और स्लीपर ट्रेनों का रिश्ता कभी जुड़ा, तो कभी टूटा। एक दौर था जब स्लीपर ट्रेनें बड़ी लोकप्रिय हुआ करती थीं, लेकिन फिर जैसे इनके दिन लद गए। क्या नाइट ट्रेनों का चलन बढ़ाने की कोशिशें रंग लाएंगी?

१२ दिसंबर की शाम थी, जब स्विट्ज़रलैंड के ज्यूरिख से रवाना हुई "नाइटजेट पैसेंजर ट्रेन" जर्मनी की राजधानी बर्लिन में स्टेशन के १३ नंबर प्लेटफॉर्म पर आने वाली थी. ऐन और यूरी समेत दर्जनों प्रदर्शनकारी रंगबिरंगे पजामों में तैयार खड़े थे, लेकिन ट्रेन पर चढ़ने के लिए नहीं। जिस तरह बर्लिन स्टेशन पर ऐक्टिविस्ट जमा हुए, उसी तरह लिस्बन से लेकर हेलसिंकी तक यूरोप की १२ राजधानियों के ट्रेन स्टेशनों पर कई यूरोपीय ऐक्टिवस्ट इकट्ठा हुए. उनकी मांग है कि पूरे महाद्वीप में शहरों को जोड़ने वाली नाइट ट्रेनों की संख्या बढ़ाई जाए। १२ दिसंबर २०२५ को ये युवा कार्यकर्ता, यूरोप में नाइट ट्रेनों की संख्या बढ़ाने के लिए प्रदर्शन कर रहे हैं। पजामा और बाथरोब पहनकर ये दिखा रहे हैं कि नाइट ट्रेनों की वजह से रात में यात्रा करना उनके लिए ज्यादा सुविधाजनक होगा।

जैसा कि नाम से जाहिर है, नाइट ट्रेन या ओवरनाइट ट्रेन ऐसी रात्रिकालीन ट्रेनों को कहा जाता है जो देर शाम किसी जगह से चलें और तड़के अपने गंतव्य तक पहुंच जाएं। यानी, ट्रेन में रात की यात्रा। भारत में रात्रिकालीन ट्रेनें बहुत आम हैं। इन ट्रेनों के स्लीपर और एसी कोच में लेटने के लिए बर्थ होती है।

जर्मनी : डॉयचे बान ने पांच महीने के लिए बंद किया मुख्य रेल मार्ग वापस आते हैं बर्लिन स्टेशन के १३ नंबर प्लेटफॉर्म पर। यहां नीली और सफेद धारियों वाली पोशाक पहने एक ऐक्टिविस्ट ने कहा, "मैं अब विमान से यात्रा नहीं करना चाहती, क्योंकि मुझे पता है कि इससे कितना नुकसान होता है। लेकिन मेरी यात्रा की चाह अब भी बरकरार है।" ऐन की बेटी ने बताया, "ट्रेन में बड़ी अच्छी नींद आती है, क्योंकि आपको लगातार आगे-पीछे झूलने जैसा एहसास होता है।"

वहीं, यूरी का कहना था कि उन्हें ट्रेन यात्रा की सादगी बहुत भाती है। वह कहती हैं कि इसमें न तो हवाई अड्डे तक पहुंचने की दौड़-भाग है, न ही चेक-इन की लंबी लाइनें और न ही विमान की तंग सीटों पर बैठने और इंतजार करने की परेशानी। यूरी ने बताया, "मैं एक शहर में नाइट ट्रेन पकड़ती हूं और सो जाती हूं. फिर सीधे दूसरे शहर में उतरती हूं।"

नाइट ट्रेनों के प्रति आकर्षण नई बात नहीं ह। २० वीं सदी के मध्य तक तो वे यूरोप में काफी लोकप्रिय हुआ करती थीं। फिर जैसेजैसे पूरे महाद्वीप में हाई-वे का विस्तार बढ़ता गया, नाइट ट्रेनों में यात्रियों की दिलचस्पी कम होने लगी।

जर्मनी के राष्ट्रीय रेलवे को मिलेगी पहली महिला सीईओ

और फिर हवाई यात्रा का प्रचलन बढ़ने लगा। १९८० का दशक आते-आते हवाई यात्रा ज्यादा किफायती होने लगी। अब हालत यह है कि जो लोग पुराने दौर की रात्रिकालीन ट्रेनों का अनुभव लेना चाहते हैं, उनके लिए गिने-चुने कनेक्शन और बहुत सीमित स्लीपर ट्रेनें उपलब्ध हैं। विशेषज्ञ बताते हैं कि रात्रिकालीन स्लीपर ट्रेनों की लागत अपेक्षाकृत काफी ज्यादा है.नाइट सरचार्ज के कारण कर्मचारियों का भुगतान बढ़ जाता है। साथ ही, सामान्य ट्रेन कोच की तुलना में स्लीपर डिब्बों के भीतर कम यात्री सफर कर पाते हैं।

सरकारी रेलवे नेटवर्क में कटौतीः संपर्क क्यों टूट रहे हैं

साल २०२३ की बात है, जब ऑस्ट्रिया में एक बदलाव देखा गया। 'ऑस्ट्रियन फेडरल रेलवे' ने पेरिसबर्लिन और विएना के बीच लोकप्रिय रास्तों को दोबारा चालू किया। मगर, यह ज्यादा दिन चला नहीं। दो साल बाद ही, फ्रांस में सरकारी सब्सिडी में कटौती के चलते इस मार्ग का संचालन फिर रोक दिया गया। अब इस रूट को 'यूरोपियन स्लीपर' नाम के एक बेल्जियमडच नाइट ट्रेन ऑपरेटर ने अपने हाथ में ले लिया है। इस रूट में ब्रसेल्स को भी स्टॉप बनाया जाएगा।

तेज गर्मी सड़क, रेल और पुलों लिए भी बड़ी आफत है

हाल ही में स्वीडिश सरकारी रेलवे ने भी बर्लिनस्टॉकहोम रूट से हटने का फैसला किया है। इस मार्ग की शुरुआत २०२२ में ही हुई थी। इनमें से कुछ रास्तों को अब निजी कंपनियां 'यूरोपियन स्लीपर' और अमेरिकी समूह 'आरडीसी' संभालेंगी। हालांकि, ट्रेनें नियमित नहीं बल्कि चुनिंदा दिनों पर ही चलेंगी।

परिवहन विशेषज्ञ फिलिक्स बेरशिन बताते हैं, "आज भी यूरोप में नाइट ट्रेनें मौजूद हैं, इसका श्रेय यूरोपियन स्लीपर जैसे आदर्शवादियों को जाता है।" वह बताते हैं कि यह कंपनी बड़ेपैमाने पर क्राउडफंडिंग के जरिए रकम जुटाती है।

साल २०२४ में बेरशिन ने जर्मनी के केंद्रीय परिवहन मंत्रालय के लिए यूरोप में नाइट ट्रेन यातायात की पड़ताल की। वह इस निष्कर्ष पर पहुंचे कि आमतौर पर ज्यादा लागत के कारण स्लीपर कोच वाली ट्रेनें ऑपरेटरों के लिए घाटे का सौदा होती हैं। रात्रिकालीन ट्रेनों पर नाइट सरचार्ज की वजह से कर्मचारियों का भुगतान बढ़ जाता है। इसके अलावा, सामान्य ट्रेन कोच की तुलना में स्लीपर डिब्बों के भीतर कम यात्री सफर कर पाते हैं। मसलन, जर्मन रेलवे ऑपरेटर डॉयचे बान (डीबी) की आईसीई-४ जैसी हाईस्पीड ट्रेनें ९१८ की संख्या तक यात्रियों को ले जा सकती हैं। वहीं, ऑस्ट्रियन फेडरल रेलवे की नाइटजेट जैसी स्लीपर ट्रेनों में यह संख्या घटकर २५४ रह जाती है। इसी तरह, फिनलैंड में इसी तरह की स्लीपर ट्रेन की क्षमता लगभग ५०० यात्रियों की है।

बर्लिन रेलने स्टेशन के प्लेटफॉर्म नंबर १३ पर मौजूद एक प्रदर्शनकारी इस "जगह की कमी" की समस्या को सुलझाना चाहते हैं। साल २०२४ में अंटॉन डुब्राउ ने 'लूना रेल' नाम से एक स्टार्ट-अप शुरू किया। इसका लक्ष्य है ऐसे केबिन डिजाइन करना, जिनमें यात्रियों के लिए आराम और प्राइवेसी को जोड़ते हुए ट्रेन की क्षमता का बेहतर ढंग से इस्तेमाल किया जाए।

सिंगल केबिनः बेहतर अनुभव और अधिक सीटें

इस केबिन का प्रोटोटाइप बर्लिन की टेक्निकल यूनिवर्सिटी में मौजूद है। यह केबिन किसी सामान्य ट्रेन सीट जैसा दिखता है। इसमें एक टेबल, अलग स्टोरेज एरिया, एक शेल्फ, कोट टांगने के हुक और हैंड लगेज रखने की जगह उपलब्ध है।

एक बटन दबाते ही सीट का पिछला हिस्सा 'बैकरेस्ट' नीचे हो जाता है और सीट एक बिस्तर में बदल जाती है। दिन के समय यही सीट एक वर्कस्टेशन की तरह इस्तेमाल की जा सकती है, जो बिजनेस यात्रियों के लिए भी आकर्षक साबित होगी।

अब तक, बैठने की सीमित क्षमता के कारण स्लीपर कोचों को मुख्य रूप से रात में ही इस्तेमाल किया जाता है। डुब्राउ को उम्मीद है कि सिंगल केबिन का डिजाइन इस स्थिति को बदल सकता है। उन्हें उम्मीद है कि ये केबिन यात्रियों को बेहतर प्राइवेसी देने के साथ-साथ किफायती भी होंगे।

यूरोप के अन्य रेल नेटवर्कों की तुलना में क्यों पिछड़ गया जर्मन डॉयचे बान

एक ट्रेन कोच में इस तरह के ६० कैबिन लगाए जा सकते हैं। इन कैबिनों को दो स्तरों पर एक के भीतर एक फिट किया जा सकता है, दो मंजिल जैसे डिजाइन में। अच्छी बात ये भी है कि इनके लिए नए सिरे से नई ट्रेनें बनाने की जरूरत नहीं है। सेवा से बाहर की गई ट्रेनों में फिर से फिटिंग करके इस्तेमाल के लिए तैयार किया जा सकता है।

डीडब्ल्यू से बात करते हुए डुब्राउ ने कहा, "हम कोशिश कर रहें हैं कि कम जगह में ज्यादा-से-ज्यादा लोगों को बैठाया जा सके।" उनकी गिनती के मुताबिक, इस डिजाइन की मदद से अधिकतम १८ डिब्बों वाली एक नाइट ट्रेन में करीब ७०० यात्री सफर कर सकेंगे। यूरोपियनस्लीपरकंपनीद्वारासंचालितएकस्लीपर ट्रेन का डब्बा कीमत तय करेगी यात्रा का माध्यम साल २०२३ में छपी एक स्वीडिश स्टडी के मुताबिक, यात्रा के माध्यम चुनते समय लोगों के लिए कीमत सबसे अहम भूमिका निभाती है. देखा जाए, तो अबतक रात्रिकालीन ट्रेनों का किराया सबसे महंगा रहा है। उदाहरण के तौर पर पेरिसबर्लिन के बीच १००० किलोमीटर के सफर के लिए पांचबर्थ के स्लीपर कंपार्टमेंट का किराया करीब १८० यूरो है. प्राइवेट कैबिन लें, तो किराया लगभग ४४० यूरो पड़ता है।

जर्मनी में हर साल रेलवे क्यों नीलाम करती है हजारों साइकिलें

डुब्राउ, दूसरी श्रेणी के सिंगल कैबिन का किराया करीब १०० यूरो तक लाने की कोशिश कर रहे हैं। वहीं, फर्स्ट क्लास का किराया १५० यूरो के आसपास हो सकता है। वह बताते हैं, "मकसद यह है कि हवाई यात्रा के बराबर कीमत रखी जाए, लेकिन आराम से समझौता किए बिना। ताकि, यात्री ट्रेन की ओर रुख करें।" परिवहन मंत्रालय का सर्वे बताता है कि अगर कीमत तकरीबन बराबर हो, तो करीब एकतिहाई यात्री ट्रेन को अपनाना चाहेंगे।

चेक रिपब्लिक में बिना ड्राइवर की ट्रेन पर्यावरण के लिए क्यों बेहतर है ट्रेन? अंतरराष्ट्रीय ऊर्जा एजेंसी के अनुसार, विमानों की तुलना में ट्रेनें प्रति यात्री लगभग छह गुना कम ग्रीनहाउस गैसों का उत्सर्जन करती हैं। इसके अलावा, वे ऊर्जा का ज्यादा बेहतर इस्तेमाल करती हैं और ब्रेक लगाने के दौरान बिजली भी पैदा कर सकती हैं। डुब्राउ बताते हैं कि उनके स्लीपर केबिन २०३० तक शुरू हो जाएंगे. यूरोपीय आयोग का भी लक्ष्य है कि यूरोप में रेल यात्रियों की हिस्सेदारी दोगुनी की जाए और २०५० तक इसे तीन गुना तक बढ़ाया जाए। हालांकि, रास्ते में मौजूद निर्माण स्थल जैसी दिक्कतों पर डुब्राउ का कोई नियंत्रण नहीं है। परिवहन विशेषज्ञ फिलिक्स बेरशिन के मुताबिक, "तय समय के आधार पर प्लान बनाना मुमकिन नहीं है।" डीडब्ल्यू से बातचीत में उन्होंने कहा कि वे 'यूरोपियन स्लीपर' कंपनी के लिए प्रागब्रसेल्स नाइट ट्रेन का शेड्यूल तैयार करते हैं। उनका

कहना है कि न तो ट्रेनों की आवाजाही का रास्ता मिलता है, न ही स्टेशनों पर रवानगी की जगह और ऊपर से कई नियम तो समझ से परे हैं।

क्या कभी कारों की जगह ले सकते हैं पब्लिक ट्रांसपोर्ट?

मगर, कुछ यात्रियों के लिए यात्रा का अनुभव ही असल आकर्षण है। बर्लिन स्टेशन के प्लेटफॉर्म १३ पर ऐन ने बताया कि उन्हें महिलाओं वाले कंपार्टमेंट बेहद पसंद हैं। वह मुसकुराते हुए बताती हैं, "शुरू-शुरू में तो वजह ये थी कि मुझे लगा महिलाएं कम खर्राटे लेंगी। लेकिन, इन कंपार्टमेंटों में मुझे अलग-अलग पीढ़ियों की अद्भुत महिलाओं से मिलने का मौका मिलता है, जिनके पास सुनाने के लिए कमाल की कहानियां होती हैं।"

शांत - चांगल्या झोपेसाठी चांगला पलंग नव्हे तर चांगली गादी आवश्यक आहे.
सर्वोत्तम क्वालिटीच्या गादी साठी

एकमेव ४५ वर्षांचा समृद्ध अनुभव असलेले शोरुम
सीमा हॅण्डलूम हॉउस पारोला रोड, धुळे

काळा रंग अशुभ, मग मंगळसूत्रात काळे मणी का असतात?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

हिंदू विवाह-परंपरेत (विशेषतः महाराष्ट्र, कर्नाटक, गोवा, आंध्रमध्ये) मंगळसूत्रात दोन वाट्या आणि त्यांच्यामध्ये काळे मोती असतात. हे काळे मोती फक्त सौंदर्यासाठी नाहीत; त्यांचे ज्योतिषशास्त्रीय, अध्यात्मिक आणि संरक्षक असे खूप मोठे महत्त्व आहे. हे मोती नकारात्मक ऊर्जा शोषून घेण्याची क्षमता असलेले असतात.

हिंदू धर्मात विवाहित महिलांना मंगळसूत्र घालण्याची परंपरा आहे. मंगळसूत्रांना केवळ वैवाहिक आनंदाचे प्रतीक मानले जात नाही तर ज्योतिषशास्त्रीय महत्त्व देखील आहे. शिवाय, असे मानले जाते की मंगळसूत्र घालल्याने महिलांना अनेक आध्यात्मिक आणि आरोग्य फायदे मिळतात.

मंगळसूत्रांच्या रचनेचा विचार करता ते प्रामुख्याने काळे आणि पिवळे असतात. याचा अर्थ असा की काळ्या धाग्यावर काही काळे मणी आणि काही सोन्याचे मणी बांधून मंगळसूत्र तयार केले जाते. तथापि, अनेक ठिकाणी पूर्णपणे काळ्या मण्यांनी बनलेले मंगळसूत्र घातले जातात, तर काळे अशुभ मानले जाते. मात्र मंगळसूत्रांमध्ये काळ्या मण्यांना खूप महत्त्व आहे. हे केवळ सजावटीसाठी नाही तर त्यामागे एक ज्योतिषीय तर्क देखील आहे. तर मंगळसूत्रांमध्ये काळे मणी का असतात ते पाहूया. त्यांचे महत्त्व आणि विवाहित महिलांवर त्यांचा काय परिणाम होतो?

ज्योतिषीय कारण

काळे मोती कसे संरक्षण करतात?

मंगळ : विवाहात मंगळदोष (मांगलिक दोष) असल्यास काळे मोती मंगळाची तीव्र ऊर्जा शांत करतात आणि दाम्पत्यात भांडणे कमी करतात.

शनी : काळा रंग शनीचा आहे. काळे मोती शनीची दृष्ट, साडेसाती, ढैय्या यांचा प्रभाव कमी करतात.

मंगळसूत्रात काळे मणी का असतात?

आयुर्वेदिक ज्ञान असे सूचित करते, की मंगळसूत्रांमध्ये सोन्याचे प्रमाण महिलांना तणावावर मात करण्यास मदत करते. शिवाय सोन्यामध्ये लक्षणीय उपचारात्मक गुणधर्म असल्याचे मानले जाते जे महिलांना अनेक मानसिक आणि शारीरिक आजारांवर मात करण्यास मदत करतात. शिवाय मंगळसूत्रांमध्ये सोन्याची उपस्थिती दर्शवते की वैवाहिक जीवन नेहमीच आनंद आणि समृद्धीने भरलेले असेल आणि वैवाहिक नातेसंबंधाचे पावित्र्य पती-पत्नी दोघांनीही मनापासून राखले जाईल. सोन्याचे मंगळसूत्र परिधान करणे त्याच्या आरोग्याच्या फायद्यांसाठी देखील फायदेशीर मानले जाते.

राहू, केतू : दृष्टिदोष, काळी जादू, नजर, भूत-पिशाच्च यांच्यापासून संरक्षण करतात. काळा रंग राहू-केतूला शोषून घेतो.

अलक्ष्मी / दारिद्र्य : काळा रंग अलक्ष्मीला (दरिद्र्य, दुर्दैव) दूर ठेवतो आणि लक्ष्मीला घरात स्थिर करतो. म्हणून मंगळसूत्र हे फक्त लग्नाचे लक्षण नाही ते स्त्रीसाठी एक शक्तिशाली कवच आहे.

मंगळसूत्रांमध्ये सोने का असते?

सोने हे गुरू ग्रहाचे प्रतीक मानले जाते. शिवाय हिंदू धर्मात सोने हा एक पवित्र धातू मानला जातो. म्हणूनच मंगळसूत्रांमध्ये सोन्याचा वापर गुरूचा शुभ प्रभाव (गुरूला बळकटी देण्यासाठी उपाय) वैवाहिक जीवनावर पडावा आणि कुंडलीत त्याचे स्थान मजबूत करावे यासाठी केला जातो.

असे मानले जाते की काळे मणी भगवान शिवाचे प्रतीक आहेत. जेव्हा विवाहित महिला काळ्या मण्यांनी मंगळसूत्र घालते तेव्हा ते तिच्या आणि तिच्या पतीवर भगवान शिवाचे आशीर्वाद देते. म्हणून मंगळसूत्रांमध्ये काळे मणी आवश्यक आहेत. जरी विवाहित महिलांसाठी काळ्या वस्तू सामान्यतः निषिद्ध असल्या तरी, मंगळसूत्रांमध्ये त्या शुभ मानल्या जातात. खरं तर, ज्योतिषशास्त्रानुसार, काळे मणी राहू ग्रहाच्या नकारात्मक प्रभावांना कमी करण्यास मदत करतात. शिवाय ते शनिच्या वैवाहिक जीवनावर होणाऱ्या वाईट प्रभावांना देखील प्रतिबंधित करतात. सोने कधीही थेट परिधान करू नये. ज्योतिषशास्त्र सांगते की सोने नेहमी इतर धातूंसोबत परिधान करावे, अन्यथा प्रतिकूल ग्रहांचा प्रभाव अनुभवता येतो. म्हणून मंगळसूत्रात फक्त सोनेच नाही तर काळे मणी देखील असतात.

साधकासाठी शांती का महत्त्वाची आहे?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

साधकाला 'शांती' अतिशय महत्त्वाची आहे; किंबहुना शांती ही साधकावस्थेतील सुरूवातीची पायरी आहे. या शांतीचे तीन प्रकार करावयाला पाहिजेत.

१) एक शांती आहे ती परिस्थितीवर अवलंबून आहे. म्हणजे प्रकृती बरी आहे, घरात काही कटकटी नाहीत, तर या शांतीला 'सामाजिक शांती' म्हणता येईल.

२) दुसरी शांती आहे ती याच्या वरची आहे. म्हणजे कसे, तर थोड्या कटकटी आहेत, प्रकृती जरा कमी जास्त आहे, पण तरीही सामान्यतः हा शांत आहे. स्वस्थ आहे. ही अवस्था 'मानसिक शांती' आहे आणि

३) तिसरी शांती आहे, ती 'आध्यात्मिक शांती' आहे. ही शांती म्हणजे असे की आपल्या प्रपंचात काही घडले, जगात काही उत्पात झाला तरी याचे मन तिकडे जातच नाही ही आध्यात्मिक शांतीची अवस्था.

आपण यातून किती शिकले पाहिजे पाहा. किती रोजच्या व्यवहारातील क्षुद्र गोष्टींनी आपण आपल्या मनाची शांती भंग करून घेतो. त्याने आपला प्रपंच नीट होत तर नाहीच, पण त्याने परमार्थाचे किती नुकसान होते आणि आपण पुन्हा आध्यात्मि कदृष्ट्या शून्यावर येतो, हे तुम्ही-आम्ही लक्षात घेतले पाहिजे. आध्यात्मिक शांती फक्त श्री भगवंतांच्या नामस्मरणाने व त्यांच्या चिंतनानेच मिळू शकते.

। श्रीराम जय राम जय जय राम।

पादुकांवर अनुग्रह – किती योग्य?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

आज एका श्रीभक्ताचा मेसेज आला – मी साई शक्तिपीठात सांगितलं की मी गोंदवलेकर महाराजांचा समाधीवर अनुग्रह घेतला आहे, तर त्यांनी विचारलं समाधीवरचा अनुग्रह हा काय प्रकार आहे ? अनुग्रह प्रत्यक्ष गुरूकडून घ्यायचा असतो, गुरुमंत्र हा गुरुमुखांतून संथा घेऊन शिकायचा असतो.

ह्या श्रीभक्तासारखीच स्थिती इतरही काही भक्तांची होण्याची शक्यता आहे. ज्यांना अनुग्रह घ्यायचा आहे, त्यांच्याही मनात श्रीमहाराज देहरूपाने नसल्यामुळे समाधीपुढे श्रीमहाराजांच्या पादुकांवर मस्तक ठेवून मंदिरातील पुजाऱ्यांकडून मंत्र घेणे कितपत योग्य आहे अशी शंका येण्याची शक्यता आहे. श्रीमहाराजांचे श्रेष्ठ साधकच ह्याबाबतीत प्रकाश पाडू शकतील याची खात्री आहे. पण तरीही माझ्या अल्प मतीप्रमाणे शंकानिरसन करण्याचा प्रयत्न करतो.

आपण आजारी पडलो की डॉक्टरच्या दवाखान्यात जातो. डॉक्टर तपासून बाहेर थांबायला सांगतात. थोड्या वेळाने डॉक्टरांचा कंम्पौंडर आपल्या हातात गोळ्यांच्या काही पुड्या देऊन त्या कशा घ्यायच्या ते समजावतो. आपण त्या गोळ्या घेऊन आजारातून बरे होतो. आपल्याला कोणी विचारलं," औषध कोणी दिलं ?" तर आपण डॉक्टरचं नांव सांगतो, कंम्पौंडरचं नाही, खरं ना ? जरी कंम्पौंडरने गोळ्या दिल्या तरी आपण डॉक्टरचं नांव सांगतो कारण आपली खात्री असते की डॉक्टरने सांगितलेल्या गोळ्याच कंम्पौंडरने दिल्या असणार. आपण ते औषध घेतो कारण आपल्याला आजारातून बरे व्हायचे असते म्हणून.

तद्वतच भवरोगापासून मुक्त होण्यासाठी आपण गुरू करतो. गोंदवल्यास आपण अनुग्रह घेतो तेव्हां समाधीमंदिरात श्रीमहाराजांच्या पादुकांवर आपण मस्तक ठेवतो. आपल्या डोक्याला व पादुकांना झाकण्यासाठी वर एक वस्त्र टाकलं जातं आणि गुरुजी आपणास त्रयोदशाक्षरी मंत्राची दिक्षा देतात. आता हा मंत्र मिळतो तो प्रत्यक्ष श्रीमहाराजांकडूनच मिळतो अशी आपली भावना असते. मी अनुग्रह घेतला तेव्हां कोण गुरुजी होते ते मला ठाऊक नाही आणि तसे जाणण्याची कधी आवश्यकताही वाटली नाही, कारण श्रीमहाराज मला अनुग्रह देत आहेत अशी माझी खात्री होती आणि अजूनही खात्री आहे.

समाधीमंदिरातील गुरुजींची नियुक्ती पंचमंडळी करतात. आणि मुख्य म्हणजे अगदी सुरुवातीपासूनच गोंदवल्यात फक्त चार पंच नेमले जातात. श्रीमहाराज हे पाचवे आणि मुख्य पंच आहेत ही जाणिव आणि खात्री सर्वांनाच आहे. तर मग गुरुजींची नियुक्ती मुख्य पंच श्री गोंदवलेकर महाराजांनीच केली असे होत नाही का? मग ज्याप्रमाणे कंम्पौंडरने दिलेले औषध डॉक्टरनेच दिले असे आपण म्हणतो, त्याप्रमाणेच गुरुजींच्या माध्यमातून श्रीमहाराजच अनुग्रह देतात म्हटलं तर त्यात काहीच चूक नाही.

आपल्याला पोस्टमनने मनीऑर्डरचे पैसे दिले, तरी कोणी पैसे दिले विचारल्यावर बाबांनी पैसे दिले असे म्हणतो, पोस्टमनने असे म्हणत नाही. तद्वतच अनुग्रह हा श्रीमहाराजच देत असतात, गुरुजी नव्हे.

देवाचे आभार मानण्याची १० अनोखी कारणे

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

१) गाडी चालविल्याने टायर झिजतात. पण आयुष्यभर धावल्यानंतरही तुमच्या पायाचे तळवे अगदी नवीन असल्यासारखे राहतात.

२) आपले शरीर ७५ टक्के पाण्याने बनलेले आहे, तरीही लाखो छिद्रे असूनही पाण्याचा एक थेंबही बाहेर गळत नाही.

३) आधाराशिवाय काहीही उभे राहू शकत नाही. पण शरीर आपला तोल सांभाळते.

४) चार्जिंगशिवाय कोणतीही बॅटरी टिकू शकत नाही. पण हृदय जन्मापासून मृत्यूपर्यंत सतत धडधडत असते.

५) कोणताही पंप कायमचा चालू शकत नाही. पण रक्त संपूर्ण शरीरात सतत वाहत असते.

६) जगातील सर्वांत महागडे कॅमेरेसुद्धा मर्यादित आहेत. पण डोळे प्रत्येक दृश्य हजारो मेगापिक्सेलच्या गुणवत्तेत टिपू शकतात.

७) कोणतीही प्रयोगशाळा प्रत्येक चवीची चाचणी करू शकत नाही. पण जीभ कोणत्याही उपकरणाशिवाय हजारो चवी ओळखू शकते.

८) सर्वांत प्रगत सेन्सर्ससुद्धा मर्यादित आहेत. पण त्वचा अगदी सूक्ष्म संवेदनाही जाणू शकते.

९) कोणतेही वाद्य प्रत्येक आवाज काढू शकत नाही. पण घसा हजारो प्रकारच्या आवाजांची निर्मिती करू शकतो.

१०) कोणतेही उपकरण आवाजाचे पूर्णपणे विश्लेषण करू शकत नाही. पण कान प्रत्येक आवाज समजून घेतात आणि त्याचा अर्थ लावतात.

देवाने आपल्याला दिलेल्या अमूल्य गोष्टींबद्दल त्याचे आभारी राहा आणि त्याच्याकडे तक्रार करण्यापेक्षा त्याने दिलेले आहे त्यात समाधानी राहण्याचा प्रयत्न करा. बघा, अनुभवा हे जीवन किती सुंदर आहे ते.

। जय श्रीराम ।

नाम मनातून यायला काय करावे?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

एखाद्या विहिरीत पाणी नसेल तर पोहऱ्याला दोष देऊन उपयोग नाही. प. पू. सद्गुरू श्री प्रल्हाद महाराजांच्या अर्धांगिनी पु. जिजीमाय यांचा एक प्रसंग याठिकाणी सांगावासा वाटतो.

अकोला येथे एक गंग्रस नावाचे कुटुंब महाराजांचं अनुग्रहीत. नियमितपणे उपासना, नामस्मरण करणारे. एकदा पूज्य जिजीमाय त्यांच्याकडे आल्या होत्या. घरातले पाणी संपलेले होते. त्यामुळे बाहेरच्या विहिरीतून पाणी काढायला एकजण गेला, पण विहिरीतून पाणीच येईना. मायबाईंना हे ध्यानात आले. त्या म्हटल्या, की मला एका टोपल्यात बसवून विहिरीत सोडा, बघुया विहिरीतून पाणी कसे येत नाही ते.

त्याप्रमाणे त्यांना शिष्यांनी नामाच्या गजरात विहिरीत सोडले. खाली गेल्यावर मायबाईंनी ज्या ठिकाणीं झरा बंद होता, तेथे मोठ्या नामाचा जय जय कार करून हात घातला. आणि हात काढल्याबरोबर पाण्याचा ओघ सुरू झाला. कालांतराने काही तासांमध्ये विहीर पाण्याने भरली. आजही त्या विहिरीत भरपूर पाणी आहे. आपल्या मनातून नाम येत नाही म्हणजे आपल्या अंतःकरणातील भगवद्प्रेमाचा झरा बंद आहे. मनात नाम आहेच. परंतु विषयप्रेमामुळे ज्या चित्तरूपी झऱ्यातून ते नाम यायला हवे तो झरा दबून गेला आहे. तो उघडण्यासाठी आपल्या गुरूमाऊलीला या देहरूपी विहिरीत उतरण्याची विनवणी करा, मग ती स्वतःच्या साधनशक्तीने तो झरा उघडेल. आणि मग त्या प्रेमाचा झरा उघडता क्षणी मनांतून नाम ओसंडून वाहू लागेल. त्या नामप्रेमाने मग घरातील सर्वांची पुष्टी, तुष्टी आणि क्षुधानिवृत्ती होईल! आपली शक्ती कमी पडत असेल तर सद्गुरूंची नामातील शक्ती वापरावी. त्यांना आर्ततेने हाक मारून सांगावे, की अधिकारी नाही जरी मी। शक्ती न काय नामी। मग काय मार्ग चुकला । कधी भेटसी दयाळा । या दीन किंकराला कधी भेटसी दयाळा मग बघा, मनातून नाम येईल जानकी जीवन स्मरण जय जय राम

श्रीमद्भगवद्गीतेनुसार पाप म्हणजे काय?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

पाप म्हणजे अशी गोष्ट जी रक्षण करते. पाप कशाचे रक्षण करते? ते आपल्या मूर्खपणाचे, आपल्या अज्ञानाचे, आपल्या चुकीच्या कल्पनांचे आणि आपल्या नकारात्मक प्रवृत्तींचे रक्षण करते किंवा त्यांना आश्रय देते. यालाच पापम म्हणतात आणि पापाचे परिणाम दुःखाशिवाय दुसरे काहीही नाही.

पाप जास्त असल्यास मनुष्यजन्माचा दुरुपयोग करणाऱ्या अत्यंत पापी असलेल्या (अन् अधिक पाप केलेल्या) जीवांना काही सहस्र वर्षे पुन्हा मनुष्यजन्म मिळत नाही. नरकातील शिक्षा भोगल्यावर काही लिंगदेहांना पुढील जन्म मिळतात.

१) वृक्ष आणि दगड यांमध्ये रहावे लागणे
२) किड्यांचा जन्म मिळणे
३) मासे, गिधाड, वटवाघूळ यांसारख्या योनीत जन्म मिळणे
४) ओझी वाहणाऱ्या जनावरांचा जन्म मिळणे (पाप केल्याचे प्रमाण पुष्कळ जास्त असल्यास ३० ते ४० वेळा अशा जनावरांचे जन्म घ्यावे लागणे आणि नंतर दरिद्री अन् काबाडकष्ट करणाऱ्या व्यक्तींच्या कुटुंबात जन्म मिळणे)
५) जन्मतःच कुरूप, अपंग किंवा रोगग्रस्त असणे
६) जन्मल्यानंतर महारोगासारखे असाध्य आणि दुर्धर रोग होणे
७) भिकारी होणे

तात्पर्य : मनुष्यजन्मात अधर्माचरण आणि पापाचरण करून मनुष्यजन्माचा दुरुपयोग करणे म्हणजे ईश्वरी नियमांच्या विरुद्ध वागणे. ईश्वर प्रत्येक जीवाला त्याच्या कर्मानुसार न्याय देत असतो; म्हणून मानवाकडून होणाऱ्या अपराधानुसार त्याला दंड मिळतोच आणि तो त्याला भोगूनच संपवावा लागतो.

पापकर्माचा प्रकार, त्याचे फळ आणि उपाय

पुढील सारणीमधील काही संज्ञांचे अर्थ येथे दिले आहेत.

१) मूत्रकृच्छ्र : लघवी करतांना जोर करावा लागणे आणि मूत्रमार्गात वेदना होणे, लघवी तुंबणे अन् लघवी थेंब थेंब होऊन गळणे.

२) सन्निपात : वात, कफ आणि पित्त या तीनही दोषांचा आकस्मिक प्रकोप होणे

कर्माचा सिद्धांत.. यालाच जीवन म्हणतात...

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

एकदा एका जंगलात एक हरिणी बाळाला जन्म देणार असते. पण ती ज्या ठीकाणी बसलेली असतें तिथे जवळच एक वाघ तिच्यावर नजर ठेवून असतो. एका बाजूला एक शिकारी तिच्यावर बंदूक रोखून उभा असतो आणि जवळच जंगलात वणवा पेटलेला असतो. सगळ्या बाजूने दिसणाऱ्या या संकटांपैकी एकतरी संकट तिला गिळून टाकेल याची तिला खात्री असते.
तो शिकारी बंदुकीतून गोळी सोडतो...
वाघ जोरात झेप घेतो...
आणि तितक्यात वीज चमकते...
त्या शिकाऱ्याचे लक्ष वेधले जाते... आणि ती गोळी त्या वाघाला लागते...वीज चमकून गडगडाट होतो आणि पाऊस सुरू होतो... त्यामुळे वणवाही विझतो..! आणि या सगळ्या गोष्टी होत असताना ती हरिणी हळूच एका लहानशा हरणाला जन्म देते.

माणसाचे आयुष्य हे असेच असते..!

त्याच्या हातात काहीच नसते..!
आपण फक्त प्यादी असतो या पटावरची..!
कर्ता करविता असतो तो ईश्वर..!
असेच एक-एक विचार येत असताना कुठल्या क्षणी काय होईल काहीच सांगता येत नाही..!
मारणाराही तोच असतो आणि तारणाराही तोच..! कर्माचा सिद्धांत हा कीतीही खरा असला तरी शेक्सपिअरचे एक वाक्य खूप काही सांगून जाते..!
'BEHIND EVERY MISFOR-TUNE THERE IS A CRIME... BUT BEHIND EVERY CRIME THERE IS A MISFORTUNE...!'

आयुष्य हे असेच असते... कुणाला दोष द्यावा आणि कुणाचे कौतुक करावे.. दोन्ही एकाच रथाची चाके..!
कुठल्या खड्ड्यात अडकणार आणि कुठल्या संकटावर वर टांगून राहणार हे ठरवणारा मात्र तोच..!
'समुद्रात बुडून त्याचा मृत्यू झाला'...पण त्याच्या मनातून समुद्राकडे तो त्याक्षणी कसा ओढला गेला? कोण सांगेल?
'चाळीस घरांच्या ढिगाऱ्याखाली गाडले गेलेले सहा महिन्यांचे बाळ, ३० तासांनंतरही तसेच छान हसत खेळत सापडते'..! त्याला त्या ढिगाऱ्यातही कुशीत घेणारे कोण असते?
'नेहमीच्याच रस्त्याने जाणारी एक बस अचानक एक दिवस दरीत कोसळते.' तिला दरीत ढकलणारे कोण असते? वारा? की ड्रायव्हर? की ड्रायव्हरच्या डोळ्यासमोर अचानक आलेला अंधार? कोण सांगेल?
एका मुलाच्या रोजच्या नेहमीच्या ट्रेनमधे बॉम्बस्फोट होतो... पण तो त्या दिवशी ऑफिसला गेलेलाच नसतो..! त्यामुळे तो वाचतो... ऑफिसला न जाण्याची इच्छा त्याला त्याच दिवशी का होते? कोण सांगेल?
त्या हरिणीच्या बाळाचा जन्म होताना अचानक वीज का चमकली?
कोण सांगेल? सांगेल कोण??
कुणीच नाही... हे असेच असते... भक्तीने रुजवलेले.. प्रेमाने सावरलेले...आसक्तीने बुडवलेले... कर्माच्या चक्रात अडकलेले... ईश्वराने लिहिलेले... आपले आयुष्य...!
मोर नाचताना सुद्धा रडतो.. आणि..
राजहंस मरताना सुद्धा गातो..!
दुःखाच्या रात्री झोप कुणालाच लागत नाही..!
आणि सुखाच्या आनंदात कुणीही झोपत नाही.

यालाच जीवन म्हणतात.

किती दिवसाचे आयुष्य असते?
आजचे अस्तित्व उद्या नसते, मग जगावे ते हसून-खेळून कारण या जगात उद्या काय होईल ते कोणालाच माहीत नसते...!!
नशिबाने दिलेल्या पदाचा गैरवापर करू नका..!
कोणाचा अपमान करू नका आणि कोणाला कमीही लेखू नका..!
तुम्ही खूप शक्तिशाली असाल, पण वेळ ही तुमच्यापेक्षाही जास्त शक्तिशाली आहे..!
– कोणी कितीही महान झाला असेल, पण निसर्ग कोणाला कधीच लायकीपेक्षा महान बनण्याचा क्षण देत नाही..!
स्वतःवर कधीही अहंकार करू नकोस..!
देवाने तुमच्या-माझ्यासारख्या किती जणांना मातीतून घडवलं आणि मातीतच घातले..!

(वरील माहिती विविध धर्मग्रंथांतून संकलीत केली आहे.)